

**EGYRE TÖBB UNIÓS TAGÁLLAM
UTASÍTJA EL
A KÉNYSZERBETELEPÍTÉSEKET**

Migrációkutató Intézet

Gyorselemzések

Párducz Árpád és Gönczi Róbert

2024/6

2022.04.24.

EGYRE TÖBB UNIÓS TAGÁLLAM UTASÍTJA EL A KÉNYSZERBETELEPÍTÉSEKET

Habár az Európai Parlament április 10-én megszavazta a Migrációs és Menekültügyi Paktumot (Paktum), azóta több tagállam, így Magyarország mellett Lengyelország, Szlovákia, Litvánia is tiltakozott a tervezettel kapcsolatban, de erősek az elégedetlen hangok Csehországban és a mediterrán országokban is. A legtöbb vitát a relokációs mechanizmus váltotta ki, ám jelenleg még nem átlátható, mit von maga után a paktum elutasítása.

A Paktum előzményei

A 2015-2016-ban tetőző migrációs válság soha nem látott kihívások elé állította az Európai Unió frontországait, elsősorban Görögországot és Olaszországot. A dublini rendszer értelmében ezen államok lettek volna felelősek az EU területére lépő irreguláris migránsok menekültügyi eljárásainak lefolytatásáért. Brüsszel a problémát a dublini rendszer reformjával, illetve a tagállamok önkéntes vállalásain alapuló relokációs egyezmények megalkotásával kísérte meg megoldani, ám ezek végül nem valósultak meg.

Az Európai Bizottság 2015-ben dolgozta ki a kvótarendszert, amely az EU területére érkező irreguláris migránsok és menedékkérők tagállamok közötti elosztását volt hivatott rendezni. A kidolgozott képlet értelmében az egyes tagállamok számára meghatározott kvóták többek között, az adott ország lakosságán, valamint gazdasági és integrációs képességein alapultak. A képletben a lakosság és a GDP 40-40%-os aránnyal esett latba, míg a fennmaradó részt a beadott menedékkérelmek átlaga (10%) és az adott állam munkanélkülieinek száma (10%) adta.¹

---

¹ EUROPEAN COMMISSION 2015.

Gyorselemzések 2024/6

Míg a tagországok egy része támogatja az egységes, európai szintű menekültügyi rendszer kialakítását, a közép-európai országok élesen elutasítják a kvótarendszert, amiben szuverenitásuk megsértését látják.² Erre utal a Polgári Platform politikusának Teresa Piotrowska korábbi lengyel belügyminiszter kijelentése is: „Készen állunk migránsokat befogadni ám a kvótarendszert elutasítjuk”.³ Végül a rendszer sikertelenségét és az éles politikai vitákat látva a Bizottság elvetette a kvótarendszert és az önkéntes relokációt kezdte támogatni.

A Paktum vonatkozó rendelkezései

Az április 10-én megszavazott Paktum öt szakpolitikai eleme közül a menekültügyi és migrációs szabályzat foglalkozik a relokáció kérdésével. Az új rendszer bevezet egy szolidaritási mechanizmust, amely lehetővé teszi az irreguláris migrációs nyomás által közvetlenül nem érintett tagállamok számára, hogy támogassák a migrációs frontországokat. Az új szabályrendszer szerint ennek három módja lehet: 1. Menedékkérők és nemzetközi védelmet szerzett személyek átvétele az érintett frontországból, 2. pénzügyi hozzájárulás (pl. kapcsolódó projektek finanszírozása harmadik országokban), 3. alternatív hozzájárulás a frontország migrációs kapacitásainak növeléséhez (pl. határvédelmi eszközök átadása, rendőri kontingens küldése).⁴

A tagállamok éves önkéntes hozzájárulásának mértékét különböző képletek és a tagállami vállalások alapján számítják majd ki. Emellett a tervezet 30 000 főben határozza meg az évente minimális relokációs számot. Amennyiben egy tagállam nem kívánja fogadni a relokáció útján érkező irreguláris migránsokat, úgy migránsenként 20 000 eurót kell befizetnie.⁵

Tagállami kritikák

Magyarország már kezdetekben jelezte a Paktummal kapcsolatos problémáit. A Paktum megszavazását megelőzően Bakondi György kifejtette, az Európai Parlament csak menedzselni kívánja a migrációt, nem pedig megállítani azt. A miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója emellett kiemelte, a 2024 júniusában kezdődő magyar uniós elnökség célja, hogy az irreguláris migráció elleni

---

² SHIEL 2022.

³ BIGAZZI-De La BAUME 2015.

⁴ CONSILIUM 2024.

⁵ Ibid.

Gyorselemzések 2024/6

küzdelem magyar szakpolitikai elemei megjelenjenek az uniós jogszabályokban is. A főtanácsadó kiemelten fontosnak nevezte a külső határok védelmét, a biztonsági határzár felállítását, illetve az Európai Unión kívül benyújtott menedékkérelmek lehetőségét is.⁶

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter a magyar állásponttal kapcsolatban elmondta, Magyarország nem bontja le a határkerítést és nem enged szabad utat az irreguláris migrációnak. A miniszter emellett kiemelte, Magyarország már kilenc éve az Európai Unió frontországaként küzd a nyugat-balkáni útvonal migrációs kihívásaival.⁷

Magyarország mellett Lengyelország is kritikákat fogalmazott meg a Paktum szövegével kapcsolatban. Álláspontjuk szerint az nem fordít kellő figyelmet a migrációt külpolitikai nyomásgyakorló eszközként használó államokra. A lengyel belügyminisztérium és Donald Tusk miniszterelnök által is hangoztatott álláspont értelmében Lengyelország megerősíti külső határait az irreguláris migrációs nyomással szemben.⁸

A lengyel kormány a 2015-ös kvótatervezethez hasonlóan a mostani relokációt is elutasítja.⁹ Donald Tusk a lengyel sajtónak elmondta, „Amennyiben a Paktum jelen formájában lép hatályba, találunk módot arra, hogy megvédjük Lengyelországot a relokációs mechanizmustól”.¹⁰ A lengyel önkormányzati választást megelőző kampányban Tusk kijelentette, a nyugati civilizáció fennmaradása az irreguláris migráció megállításától függ.¹¹

A Robert Fico vezette szlovák kormány szintén a relokációs mechanizmus miatt ellenzi a Paktumot. Fico már 2015-ben is élesen kritizálta a migránsok EU-n belüli relokációját tervező kvótarendszert. „Amíg én vagyok a miniszterelnök, Szlovákia nem fogadja el a kötelező kvótát”, nyilatkozta még 2015-ben.¹² Fico a Paktumban meghatározott relokációs mechanizmust zsarolásnak nevezte, mivel a tagállamoknak fizetniük kell amennyiben nem akarnak irreguláris migránsokat befogadni.¹³

⁶ MAGYAR NEMZET 2024a.

⁷ MAGYAR NEMZET 2024b.

⁸ AP NEWS 2024.

⁹ REUTERS 2024a.

¹⁰ CHIAPPA 2024.

¹¹ NOTES FROM POLAND 2024b.

¹² BIGAZZI-De La BAUME 2015.

¹³ REUTERS 2024b.

Gyorselemzések 2024/6

Szlovákiának a számítások szerint évente 300 migránst kellene befogadnia, vagy kifizetnie 20 000 eurót személyenként.

Juraj Blanár szlovák külügyminiszter szerint a Paktum hosszú távon nem jelent megoldást az irreguláris migráció kérdésére, illetve nem oldja meg a Schengen övezet problémáit.¹⁴

A Paktumot a cseh parlamentben is komoly ellenállás fogadta. A korábbi miniszterelnök Andrej Babiš és pártja az ANO szerint a Paktum ellentétes a cseh nemzeti érdekekkel, ezért a kormánynak fel kellett volna lépni ellene. A cseh kormány tartózkodott a tervezettel kapcsolatos szavazásokon és bejelentése szerint az április 29-ei Európai Tanács ülésen sem fogja blokkolni azt. Vít Rakušan belügyminiszter szerint az országnak nem kell migránsokat befogadnia, tekintettel a Csehországban tartózkodó nagyszámú ukrán menekültre.¹⁵ A vitára a közösségi médiában reagált Ylva Johansson belügyi biztos is, aki szerint a szolidaritási mechanizmus nem csak relokáció útján valósítható meg, kiváltható pénzügyi vagy műveleti támogatással is. Johansson nyilatkozata alapján Csehország az ukrán menekültek esetében már bizonyított, így kimaradhat a kötelező szolidaritási mechanizmusból.¹⁶

Gitanas Nausėda litván elnök gazdasági és szociális ügyekért felelős tanácsadója Irena Segalovičienė a litván közmédia kérdésére elmondta, az országnak irreguláris migránsok befogadása helyett a pénzbeli megváltást lenne célszerűbb választani. A tanácsadó szerint a jelenlegi helyzetben nem szolgálná az ország érdekeit a Litvániában tartózkodó migránsok számának növelése ezért elfogadhatóbb az évi 158 migráns helyett befizetni az éves 3,16 milliós szolidaritási hozzájárulást.¹⁷ Agnė Bilotaitė belügyminiszter bejelentette egy bizottság létrehozását, amelynek célja eldönteni, hogy Litvánia melyik megoldást válassza. A belügyminiszter szerint Európának szüksége van egy olya menekültügyi rendszerre, amely hatékony és képes ellenállni a külső nyomásnak.¹⁸

---

¹⁴ TVP WORLD 2024.

¹⁵ ZACHOVÁ 2024.

¹⁶ ANADOLU AGENCY 2024.

¹⁷ BNS 2024.

¹⁸ ZOLUANITÉ 2024.

Gyorselemzések 2024/6

A Kanári-szigeteken megtartott MED 5 (Spanyolország, Olaszország, Ciprus, Málta, Görögország) csúcstalálkozó során a mediterrán frontországok belügyminiszterei élesen kritizálták az Európai Unió migrációs politikáját. A kiadott zárónyilatkozat szerint a Paktum nem oldja meg egészében a mediterrán országok migrációs problémáit. A miniszterek emellett arra szólították fel az Európai Uniót, hogy fordítson több figyelmet és energiát a kibocsátó és tranzit országokra.¹⁹

Összességében a Paktum több kormány éles ellenállását is kiváltotta, így kétséges, hogy közép és hosszútávon hatékonyan bizonyulhat-e. Míg a relokációs mechanizmust több közép-európai tagállam elutasítja, addig a tagállamok többsége kiáll a külső határszakaszok megerősítése, illetve a környező országokkal fenntartott migrációs megállapodások mellett.

---

¹⁹ HELLER 2024.

Gyorselemzések 2024/6

Felhasznált irodalom

ANADOLU AGENCY (2024): Czech Republic may be exempt from mandatory solidarity contributions on migration, says EU. *Anadolu Agency*. 2024.04.18. Forrás:

<https://www.aa.com.tr/en/europe/czech-republic-may-be-exempt-from-mandatory-solidarity-contributions-on-migration-says-eu/3195258> (Megtekintve: 2024.04.23.)

AP NEWS (2024): Polish prime minister says his country and Finland want changes on EU border policies on migration. *AP News*. 2024.02.16. Forrás: <https://apnews.com/article/poland-finland-border-russia-ukraine-migration-a5e8f9e24679a3c4d1cbb0b3a42f1110> (Megtekintve: 2024.04.23.)

BNS (2024): Lithuania should opt for financial contribution to EU migration reform – aide. *LRT*. 2024.04.16. Forrás: [Lithuania should opt for financial contribution to EU migration reform – aide - LRT](https://www.lrt.lt/en/news/2024/04/16/lithuania-should-opt-for-financial-contribution-to-eu-migration-reform-aide) (Megtekintve: 2024.04.23.)

BRIGAZI, Jacopo; DE LA BAUME, Maia (2015): EU forces through refugee deal. *Politico*. 2015.09.21. Forrás: <https://www.politico.eu/article/eu-tries-to-unblock-refugee-migrants-relocation-dealcrisis/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

CONSILIUM.EU (2024): A new asylum and migration management regulation. *Consilium.eu*. Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/eu-migration-asylum-reform-pact/asylum-migration-management/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

EUROPEAN COMMISSION (2015): Refugee Crisis – Q&A on Emergency Relocation. Forrás: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_15_5698 (Megtekintve: 2024.04.23.)

EURONEWS (2024): Migrációs paktum: Orbán mellett Tusk is tiltakozik, de a belügyi biztos szerint végre fogják hajtani. *Euronews*. 2024.04.12. Forrás: <https://hu.euronews.com/2024/04/12/migracios-paktum-orban-tusk-belugyi-biztos-johansson-libia> (Megtekintve: 2024.04.23.)

HELLER, Fernando (2024): Med-5 group slams EU Migration Pact, wants focus on preventing flows. *Euractiv*. 2024.04.22. Forrás: <https://www.euractiv.com/section/politics/news/med-5-group-slams-eu-migration-pact-wants-focus-on-preventing-flows/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

INFOMIGRANTS (2024): Slovakia joins group of EU states refusing to implement new migration pact. *Info Migrants*. 2024.04.17. Forrás: <https://www.infomigrants.net/fr/post/56515/slovakia-joins-group-of-eu-states-refusing-to-implement-new-migration-pact> (Megtekintve: 2024.04.23.)

Gyorselemzések 2024/6

MAGYAR NEMZET (2024a): Bakondi György: az EU soros elnökeként Magyarország fontosnak tartja majd a külső határok megerősítését. Magyar Nemzet. 2024.03.21. Forrás:

https://magyarnemzet.hu/kulfold/2024/03/bakondi-gyorgy-az-eu-soros-elnokekent-magyarorszag-fontosnak-tartja-majd-a-kulso-hatarok-megerositeset#google_vignette

(Megtekintve: 2024.04.23.)

MAGYAR NEMZET (2024b): Szijjártó Péter a migrációs paktumról nyilatkozott. Magyar Nemzet.

2024.04.10. Forrás: <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2024/04/szijjarto-peter-a-migracios-paktumrol-nyilatkozott> (Megtekintve: 2024.04.23.)

NOTES FROM POLAND (2024a): „Poland opposes EU migration pact but majority of member states approve measures. Notes from Poland. 2024.02.09. Forrás: [Poland opposes EU migration pact but majority of member states approve measures](https://notesfrompoland.com/2024/02/09/poland-opposes-eu-migration-pact-but-majority-of-member-states-approve-measures) | [Notes From Poland](https://notesfrompoland.com/2024/02/09/notes-from-poland) (Megtekintve:

2024.04.23.)

NOTES FROM POLAND (2024b): “Survival of Western civilisation” depends on stopping uncontrolled migration, says Polish PM Tusk. Notes from Poland. 2024.02.12. Forrás:

<https://notesfrompoland.com/2024/02/12/survival-of-western-civilisation-depends-on-stopping-uncontrolled-migration-says-polish-pm-tusk/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

POLITICO (2024): Unlikely allies Viktor Orbán and Donald Tusk rail against EU migration deal .

Politico. 2024.04.11. Forrás: <https://www.politico.eu/article/viktor-orban-donald-tusk-eu-migration-deal/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

REUTERS (2024a): Poland won't accept migrant relocation mechanism, PM says. Reuters.

2024.04.10. Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/poland-wont-accept-migrant-relocation-mechanism-pm-says-2024-04-10/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

REUTERS (2024b): Slovakia will not implement new EU migration rules, says PM. Reuters.

2024.04.11. Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/slovakia-will-not-implement-new-eu-migration-rules-says-pm-2024-04-16/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

SHIEL, Griffin (2022): The Emergency Relocation Scheme: A burden sharing failure. Forrás:

<https://www.qmul.ac.uk/nexsteuk/media/nexsteuk/documents/NEXTEUK-Griffin-MAR21-.pdf>

TVP WORLD (2024): Slovakian MFA rejects EU’s migration pact. TVP World. 2024.04.11. Forrás:

<https://tvpworld.com/76934209/slovakian-mfa-rejects-eus-migration-pact> (Megtekintve: 2024.04.23.)

Gyorselemzések 2024/6

VARA, Juan Santos (2022): Flexible solidarity in the new pact on migration and asylum: a new form of differentiated solidarity? European Papers. Vol 7, pp, 1243-1263.

ZACHOVÁ, Anetta (2024): Czech lawmakers' debate on EU migration gets heated, draws attention of Commissioner. Euractiv. 2024.04.19. Forrás:

<https://www.euractiv.com/section/politics/news/czech-lawmakers-debate-on-eu-migration-gets-heated-draws-attention-of-commissioner/> (Megtekintve: 2024.04.23.)

ZOULANIÉ, Greta (2024): Under EU asylum reform, Lithuania would have to accept 158 people or pay €3m – minister. LRT. 2024.04.10. Forrás: <https://www.lrt.lt/en/news-in-english/19/2246660/under-eu-asylum-reform-lithuania-would-have-to-accept-158-people-or-pay-eur3m-minister> (Megtekintve: 2024.04.23.)

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155.

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Párducz Árpád, 2024

© Migrációkutató Intézet, 2024

Sorszám: 2024/6